

Integraal Waterbeleid
Bovenscheldebekken

rapport

Bekkenvoortgangsrapport 2013

Bovenscheldebekken

Juni 2014

1		
2	3	4

1 Boven-Schelde (foto W&Z)

2 Sluis te Oudenaarde (foto W&Z)

3 Sluis te Asper (foto W&Z)

4 Boven-Schelde (foto W&Z)

Colofon

Secretariaat Bovenscheldebekken

p/a WenZ, Guldensporenpark 105, 9820 Merelbeke

T 09 292 11 67

F 09 268 02 79

Secretariaat.bovenscheldebekken@wenz.be

Woord Vooraf

Beste lezer,

Voor u ligt het zesde bekkenvoortgangsrapport van het Bovenscheldebekken. Met dit rapport willen we u jaarlijks informeren over de stand van zaken van de uitvoering van het bekkenbeheerplan van de Bovenschelde. U leest er welke vooruitgang is geboekt en welke acties in de loop van 2013 zijn uitgevoerd.

De werking van de bekkenstructuren stond in 2013 voor een groot deel in het teken van de voorbereiding van de opmaak van de 2de generatie stroomgebiedbeheerplannen. Dit plan zal voor de periode 2015-2021 de basis vormen voor de uitwerking van het integraal waterbeleid op het terrein.

Sinds 11 oktober 2013 is ook het gewijzigd decreet integraal waterbeleid van kracht. De wijzigingen beogen een vereenvoudiging van de planning en organisatie van het integraal waterbeleid. Zo wordt het deelbekkenniveau in het bekkenniveau geïntegreerd waardoor de waterschappen verdwijnen. Om de lokale betrokkenheid te garanderen worden de bekkenbesturen opgesplitst in een algemene bekkenvergadering – waar alle lokale besturen deel van uitmaken – en een bekkenbureau (dagelijks bestuur). In de loop van oktober 2013, organiseerden de 5 Oost-Vlaamse bekkensecretariaten inforvergaderingen specifiek voor de lokale besturen om de nieuwe structuren toe te lichten. Alle infosessies konden op heel wat belangstelling rekenen. Ondertussen werden de nieuwe bekkenstructuren, zijnde de algemene bekkenvergadering en het bekkenbureau, op 25 februari officieel opgericht.

Binnen het Bovenscheldebekken werden 2 aandachtsgebieden afgebakend: de stroomgebieden van de Maarkebeek en de Zwalm. Beide zijn stroomgebieden waarvan we overtuigd zijn dat er tijdens de komende planperiode een grote stap voorwaarts kan gezet worden richting goede ecologische toestand. Via een gebiedsgerichte en thematische benadering met alle betrokken actoren zal getracht worden om op lokaal niveau de knelpunten in detail te analyseren en zo tot effectieve en haalbare acties met een positief effect op de waterkwaliteit te komen. In eerste instantie wordt deze benadering toegepast op het stroomgebied van de Maarkebeek.

2014 wordt ongetwijfeld een druk, maar ook boeiend werkjaar. Het integraal waterbeleid vormt zeker een uitdaging maar ik hoop dat dit de komende jaren kan resulteren tot een goede samenwerking én tot positieve resultaten op het werkterrein.

Veel leesplezier.

Met vriendelijke groeten,

Jan Briers

Gouverneur Oost-Vlaanderen

Voorzitter bekkenbestuur Bovenschelde

Inhoud

Inhoud	4
1 Inleiding	5
2 Uitvoering van het bekkenbeheerplan en de deelbekkenbeheerplannen	7
2.1 Rapportering 2013	7
2.2 Aanpassing, schrapping of toevoeging van acties	12
2.3 Tussentijdse afbakening overstromingsgebieden	13
3 Rapportering uit de structuren	14
3.1 Bekkenbestuur	14
3.2 Bekkenraad	16
3.3 Ambtelijk bekkenoverleg en permanente kern bekkensecretariaat	16
3.4 Waterschappen	16
4 Opstap naar 2 ^{de} generatie stroomgebiedbeheerplannen – bekkenspecifiek deel	17
5 Overzicht relevante beleidsbeslissingen en –documenten	19
6 Aanbevelingen	21

Bijlage 1: Stand van zaken van de uitvoering acties optimalisatieprogramma VMM voor de bovengemeentelijke waterzuiveringsinfrastructuur

1 Inleiding

Artikel 50 van het decreet Integraal Waterbeleid stelt dat er jaarlijks een bekkenvoortgangsrapport moet worden opgemaakt. Het moet een geïntegreerd voortgangsverslag van de stand van uitvoering van het bekkenbeheerplan (inclusief deelbekkenbeheerplannen) zijn en een opgave bevatten van de nog te verrichten activiteiten en te nemen maatregelen ter uitvoering van het bekkenbeheerplan. Het decreet Integraal Waterbeleid legt ook de procedure voor het bekkenvoortgangsrapport vast:

- Het bekkensecretariaat maakt het ontwerp bekkenvoortgangsrapport op;
- Het ontwerp bekkenvoortgangsrapport wordt ter advies voorgelegd aan de bekkenraad;
- Het bekkenbestuur stelt het bekkenvoortgangsrapport vast;
- Het bekkenvoortgangsrapport wordt vervolgens overgemaakt aan de CIW, aan de voor integraal waterbeleid bevoegde minister.

Het bekkenvoortgangsrapport wordt op het bekkensecretariaat ter inzage gelegd.

Het bekkenvoortgangsrapport is dus een operationeel instrument om de uitvoering van de het bekkenbeheerplan en de bijhorende deelbekkenbeheerplannen op te volgen. Het bekkenvoortgangsrapport bevat ook de maatregelen die nog moeten genomen worden om de plannen uit te voeren.

Het voorliggende bekkenvoortgangsrapport handelt over het zesde jaar (2013) van de planperiode van de huidige en eerste generatie bekken- en deelbekkenbeheerplannen (2008 – 2013). Basis voor het opstellen van het bekkenvoortgangsrapport zijn de gegevens inzake planning en uitvoering van de acties aangeleverd door de verschillende initiatiefnemers.

Het bekkenvoortgangsrapport schetst diverse aspecten in verband met de uitvoering van de bekken- en deelbekkenbeheerplannen. Hierbij wordt de focus gelegd op een aantal zwaartepunten en aandachtspunten die betrekking hebben op de voortgang van acties in het Bovenscheldebekken. De rapportering over de voortgang van de acties gebeurt enerzijds vanuit een thematische benadering, overeenkomstig de in het (deel)bekkenbeheerplan vastgestelde thema's. Anderzijds wordt in een aantal specifieke gevallen gekozen voor een gebiedsgerichte rapportering. Met name in het geval van een gebiedsgerichte rapportering wordt er zoveel mogelijk gestreefd naar een integratie van het bekken en de deelbekkens, waarbij zowel acties uit het bekkenbeheerplan als uit het deelbekkenbeheerplan in dezelfde context belicht worden.

Naast een weergave van de stand van zaken van de acties wordt een vooruitblik gegeven over de verdere planning op korte termijn voor de uitvoering van de acties uit het (deel)bekkenbeheerplan.

Het bekkenvoortgangsrapport rapporteert ook over de werking van de bekken- en deelbekkenstructuren. Er wordt ondermeer een kort overzicht gegeven van de uitgebrachte adviezen (cfr DIWB Art. 27 §2) door het bekkenbestuur in 2013. Zowel bekkenspecifiek als op Vlaams niveau wordt een overzicht gegeven van recente beleidsontwikkelingen. Tenslotte worden enkele aanbevelingen meegegeven. Alle informatie over de bekkenstructuren en de documenten waarnaar het bekkenvoortgangsrapport refereert, zijn terug te vinden op www.bovenscheldebekken.be. De deelbekkenbeheerplannen kan u raadplegen op de websites van de provincie Oost-Vlaanderen (www.oost-vlaanderen.be rubriek "wonen en milieu/waterbeleid") en de provincie West-Vlaanderen (www.west-vlaanderen.be rubriek "leefomgeving/water").

Het voorliggende bekkenvoortgangsrapport werd besproken op het ambtelijk bekkenoverleg Bovenscheldebekken dd. 29 april 2014 geadviseerd door de bekkenraad van de Bovenschelde in

zitting van 8 mei 2014 en vastgesteld door het bekkenbureau en de algemene bekkenvergadering van de Bovenschelde resp. dd. 27 mei en 18 juni 2014 .

2 Uitvoering van het bekkenbeheerplan en de deelbekkenbeheerplannen

In onderstaande tekst vindt u meer uitleg over de stand van zaken van de uitvoering van het bekkenbeheerplan en de deelbekkenbeheerplannen. Een aantal acties waarvoor in 2013 belangrijke stappen werden gezet, worden toegelicht.

2.1 Rapportering 2013

2.1.1 Acties

Gebiedsgerichte rapportering

W&Z als initiatiefnemer:

Vorbereiden van de bouw van **nieuwe sluizen op de Boven-Schelde**:

Het definitieve ontwerpdocument werd ingediend in juli 2013, waarna de opdracht aanbesteed werd.

Nieuwe stuw en visnevengeul te Kerkhove:

Voor Kerkhove wordt voor de uitvoering van de nieuwe stuw en visnevengeul een archeologisch onderzoek opgestart. Pas na de afronding van dit onderzoek zullen de effectieve werken kunnen opgestart worden.

VLM als initiatiefnemer:

Uitvoering Landinrichtingsproject Leie en Schelde – **inrichtingsplan Gaverse Scheldemeersen** (samen met ANB, Provincie Oost-Vlaanderen, W&Z – afdeling Bovenschelde, VMM – Afdeling Operationeel Waterbeheer, Aquafin NV en gemeenten):

Alle werken zijn voorlopig opgeleverd.

Uitvoering Landinrichtingsproject Leie en Schelde – **inrichtingsplan Ename** (samen met Provincie Oost-Vlaanderen en stad Oudenaarde):

Er resten nog 2 dossiers uitgevoerd te worden:

- Dossier 'Herstel historische tuinen archeologische site Ename' – start uitvoering voorjaar 2014 (uitvoerder provincie Oost-Vlaanderen).
- Dossier 'Heraanleg parking Nederename' – start uitvoering voorjaar 2014 (uitvoerder stad Oudenaarde).

VMM als initiatiefnemer:

In de loop van 2013 werden **de Zwarte Spierebeek** geruimd (594 m³) en de verlande arm van de Grote Spierebeek opwaarts het centrum van Spiere geruimd.

Stand van zaken '4-puntenakkoord' om de **wateroverlast in het stroomafwaartse gedeelte van de Maarkebeek** maximaal terug te dringen:

- Het vergroten van **GOG Nederaalbeek**: in de loop van 2013 werd gestart met de werken

- De aanleg van een **tweetraps GOG Pauwelsbeek**: wegens het moeizame vergunningenproces loopt dit project vertraging op en kan ten vroegste in 2014 gestart worden met de effectieve werken. Momenteel loopt er een overleg met VMM, ANB, gemeente Maarkedal, provincie Oost-Vlaanderen en het bekkensecretariaat om na te gaan hoe sedimentafzetting aan de hand van erosiebestrijdingsmaatregelen in het stroomopwaarts gelegen traject van de Pauwelsbeek zoveel mogelijk kan vermeden worden.

GOG Pauwelsbeek – bovenstrooms gelegen compartiment

- De plaatselijke **bescherming van de Lammekensstraat** via een dijk en damwanden: gerealiseerd
- **Herprofilering** van het benedenstroomse gedeelte van de Maarkebeek: kosten-batenanalyse loopt?

Provincie als initiatiefnemer:

De vernieuwing van de sturing van het **GOG 't Pluimke** werd uitgevoerd in 2013.

Voor de ontwerpen van **GOG Romansmolen**, **GOG Kasteelmolein** en **GOG Borgtmolen** (bekken van de Maarkebeek) is het voorontwerp klaar sinds eind 2013.

Er is een beroep lopende tegen de aanleg van een **GOG op de Nederbeek** (binnen PRUP Nederbeek). Dit dient nog behandeld te worden door de Raad van State.

Aanleg van **een GOG op de Verrebeek**: het ontwerp aanbestedingsdossier was medio 2013 klaar. Eind 2013 is de procedure voor de grondverwerving gestart en zullen de eventueel passende beoordeling en eventuele MER-ontheffing opgestart worden.

Voor de aanleg van een **GOG op de Boekelbeek** zijn de onderhandelingen lopende met VMM – AOW n.a.v. o.a. de resultaten van het ORBP.

Rond de aanleg van een **bijkomend GOG op de Molenbeek** is de provincie nog in overleg met Aquafin en stad Ronse.

Optimalisatie waterhuishouding in het stroomgebied van de **Wallebeek**: het model van het studiegebied (opgemaakt door VMM) wordt opnieuw opgebouwd door de provincie in de nieuwe software en zal dienen als beslissingsinstrument voor de scenarioberekeningen.

Thematische rapportering

Toetsing Signaalgebieden:

Signaalgebieden zijn nog niet ontwikkelde gebieden met een harde gewestplanbestemming (woongebied, industriegebied,...) die ook een functie kunnen vervullen in de aanpak van wateroverlast omdat ze kunnen overstromen of omdat ze omwille van specifieke bodemeigenschappen als een natuurlijke spons fungeren.

- Goedgekeurde signaalgebieden
 - o BOS_13: Etikhove Nederaalbeek afwaarts overstromingen
 - o BOS_14: Etikhove woonuitbreidingsgebied
 - o BOS_16: Oudenaarde Maarkebeek afwaarts
- Signaalgebieden 2013
 - o BOS_19: Rijtmeersen Brakel
 - o BOS-20: Molenbeek-Kouterbeek Brakel
 - o BOS_21: Zwalm WUG afwaarts Nederbrakel – Breeveld
 - o BOS_23: Zegelsem-Perlinkbeek
 - o BOS_29: Sint-Pieterswijk Brakel
 - o BOS_30: Kerkmeers Brakel
 - o BOS_31: De Coenestraat Nederbrakel
- Signaalgebieden in behandeling
 - o BOS_06: Ronse Fiertel – recreatiegebied
 - o BOS_07a en BOS_07b: Ronse RUP Ninovestraat – D’Haase
 - o BOS_08: Ronse WUG Fiertelmeersstraat
 - o BOS_09: Ronse De Klijpe
 - o BOS_10: Ronse Deurnemeers

De fiches van deze signaalgebieden kunnen, samen met de bekkenspecifieke bundel, geraadpleegd worden op de website www.bovenscheldebekken.be.

In navolging van de oefening 'toetsing signaalgebieden' van de bekkenbesturen besliste de Vlaamse Regering in haar aanpak tegen wateroverlast om de [signaalgebieden](#) die aangeduid werden in de bekkenbeheerplannen aan een verdergaande analyse te onderwerpen.

Als uit dat onderzoek blijkt dat het effectief ontwikkelen van de huidige bestemming van het signaalgebied nadelig is voor het waterbergend vermogen, dan zal de manier waarop de ontwikkeling van het signaalgebied gerealiseerd wordt aan bijkomende voorwaarden moeten voldoen of - als dat niet voldoende is - zal een nieuwe invulling voor het gebied gezocht worden.

Om dit te realiseren werd een [vervolgtraject voor de signaalgebieden](#) vastgelegd en werden [richtlijnen uitgewerkt voor de watertoets](#) in deze gebieden.

In afwachting van de analyse van een signaalgebied werd ook de mogelijkheid tot [bewaarend beleid](#) gecreëerd. Dankzij dit bewaarend beleid wordt het mogelijk de ontwikkeling van de huidige bestemming in signaalgebieden op te schorten om zo de mogelijkheid tot bijkomende voorwaarden of eventuele herbestemming niet te hypothekeren.

Via het [geoloket signaalgebieden](#) kunt u nagaan waar de signaalgebieden liggen.

In de loop van 2014 zal de lijst met nog te analyseren signaalgebieden geactualiseerd worden op basis van de vernieuwde ruimteboekhouding en rekening houdend met de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten (beschikbaar sinds januari 2014).

Oppervlaktewaterkwaliteit

Algemene bespreking van de waterkwaliteit 2012

Biologische kwaliteit (18 meetplaatsen bemonsterd in 2012)

Zeer goed	Goed	Matig	Slecht	Zeer slecht
0%	33.3%	66.7%	0%	0%

66.7 % van de meetplaatsen voldoet niet aan de norm van een BBI 7. Twee derde van de meetplaatsen wordt gekenmerkt door een matige biologische kwaliteit.

Slechts 33.3 % voldoet aan de norm.

Fysisch-chemisch (79 meetplaatsen bemonsterd in 2012)

Niet verontreinigd	Aanvaardbaar	Matig verontreinigd	Verontreinigd	Zwaar verontreinigd
17.7%	21.5%	54.4%	6.3%	0%

60 % van de meetplaatsen kan gecatalogeerd worden binnen de 'verontreinigde' kwaliteitsklassen.

40% van de bemonsterde waterlopen beschikt over een aanvaardbare tot een niet verontreinigde waterkwaliteit.

Sinds de invoering van de monitoring ten behoeve van de Kaderrichtlijn Water worden de meeste meetplaatsen slechts om de 3 jaar bemonsterd. Wanneer we de resultaten van 2012 vergelijken met deze van 2009, dan blijkt dat op twee van de onderzochte meetplaatsen een verbetering wordt waargenomen (Molenbeek te Brakel en Bovenschelde te Zwijnaarde). De overige onderling vergelijkbare meetplaatsen behouden dezelfde kwaliteitsklasse.

Ten opzichte van de allereerste metingen wordt er een verbetering op 70.5% van de meetplaatsen vastgesteld. Op lange termijn wordt er dus een duidelijk positieve kwaliteitsevolutie waargenomen. Op één meetplaats (Krombeek te Maarkedal) blijkt de biologische kwaliteit er sinds de eerste meting op achteruit te zijn gegaan.

Voor het MAP-jaar 2012-2013 wordt voor 20% van de MAP-metplaatsen een overschrijding van de 50 mg/NO₃ vastgesteld wat een lichte verbetering betekent ten opzichte van 2011-2012. De dalende trend in percentage overschrijdingen van de norm wordt de laatste vijf jaar doorgezet. Het aantal overschrijdingen in 2012 is het laagste sinds de start van de metingen.

Vastgestelde calamiteiten in 2013:

In 2013 werden enkel kleinere calamiteiten gemeld in het Bovenscheldebekken. Veelal gaat het om olieverontreiniging op de Boven-Schelde.

Grensoverschrijdende samenwerking

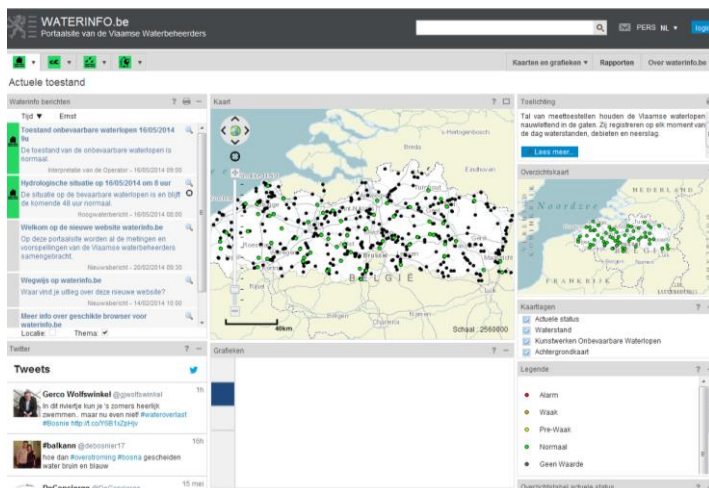
Op 22 maart 2013 organiseerden de partners van het project Scaldwin de internationale Scheldedag, in samenwerking met CDR Escaut-Lys en de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (bekkenssecretariaat Bovenschelde). Dit informatieve netwerkmoment had als doel de grensoverschrijdende samenwerking tussen waterbeheerders in het internationaal stroomgebiedsdistrict van de Schelde te bevorderen. Vier thema's stonden centraal:

- Calamiteiten, goed samenwerken als het fout loopt
- De prijs van waterzuivering, kan het anders?
- Verweving van groene en blauwe assen
- Sensibilisatie en participatie van de burger via sociale media

Waterinfo.be

Eind 2013 lanceerden de Vlaamse waterbeheerders waterinfo.be, een nieuwe en gedetailleerde website waar burgers en hulpdiensten alle actuele informatie over overstromingsrisico, getijden, neerslag en droogte kunnen vinden. De portaalwebsite waterinfo.be is technologisch zeer vooruitstrevend en bundelt info die voordien op verschillende websites terug te vinden was zoals de overstromingsvoorspeller.be, waterstanden.be, ... De homepage kan zo ingesteld worden dat de actuele toestand voor een bepaalde specifieke regio of voor heel Vlaanderen te zien is.

Alle **actuele waterstanden** en **voorspellingen** voor de **bevaarbare** en **onbevaarbare** waterlopen in Vlaanderen, van de Kust tot de Maas en voor de Noordzee, zijn dus **nu op één website** beschikbaar. Daarnaast biedt waterinfo.be de overstromings- en hydrografische kaarten aan die gebruikt worden voor de **watertoets**. Je vindt op de website ook de nieuwste **overstromingsgevaarkaarten** die kopers en verkopers van gebouwen en woningen kunnen raadplegen om de overstromingsgevoeligheid van het vastgoed te kennen.

2.1.2 Speerpuntgebieden

In het kader van het vaststellen van de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas heeft de Vlaamse Regering 21 speerpuntgebieden geselecteerd. In 7 speerpuntgebieden wil Vlaanderen tegen 2015 de goede toestand bereiken. In de overige 14 speerpuntgebieden wil Vlaanderen tegen 2015 een belangrijke vooruitgang boeken. In het Bovenscheldebekken werden echter geen speerpuntgebieden weerhouden. Wel werd in de loop van 2012 door VMM het stroomgebied van de Maarkebeek grondig gescreend waarbij een lijst met actiepunten tot kennisverdieping en te nemen maatregelen werd opgesteld.

In 2013 werd dan als aanloop naar de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen het stroomgebied van de Maarkebeek geselecteerd als aandachtsgebied, met als doel tegen 2021 een merkbare vooruitgang te boeken. Eind 2013 startten de thematische overlegvergaderingen waarbij alle betrokken actoren uitgenodigd worden om na te gaan op welke manier door constructief samen te werken een groter positief effect op de waterkwaliteit kan bereikt worden.

2.1.3 Globaal evaluatierapport over de overstromingen van november 2010 (CIW)

Laatste stand van zaken van de prioritaire acties uit het **globaal evaluatierapport over de overstromingen van 2010 & Resolutie wateroverlast – 2de rapportering (2013)** is terug te vinden op

www.integraalwaterbeleid.be/nl/over-ciw/opdrachten-ciw/evaluatie-overstromingen/Glob_eval_overstr_nov2010.pdf/view.

2.2 Aanpassing, schrapping of toevoeging van acties

In functie van de nood op het terrein en/of nieuwe ontwikkelingen kan het soms noodzakelijk zijn om acties uit het (deel)bekkenbeheerplan aan te passen of toe te voegen. Gezien het bekkenbeheerplan werd vastgesteld door de Vlaamse regering, moet er een strikte procedure gevolgd worden om aanpassingen aan acties uit het (deel)bekkenbeheerplan door te voeren.

Hiermee vormt het bekkenvoortgangsrapport het instrument. De aanpassingen worden steeds afdoende gemotiveerd.

2.2.1 Toevoegen van een actie

Binnen het Bovenscheldebekken dienen geen acties toegevoegd te worden.

2.3 Tussentijdse afbakening overstromingsgebieden

Artikel 50 bis van het Decreet Integraal Waterbeleid van 18 juli 2003 voorziet de mogelijkheid om ook buiten de waterbeheerplannen overstromingsgebieden af te bakenen.

De procedure voor de tussentijdse afbakening van overstromingsgebieden is vastgelegd in het besluit Financiële Instrumenten via het wijzigingsbesluit van 30 maart 2012 (BS 09.05.2012).

Hiermee is het mogelijk om sneller overstromingsgebieden af te bakenen. Uit de globale CIW-evaluatie van de zware wateroverlast van november 2010 was immers gebleken dat er dringend nood is aan meer overstromingsgebieden om piekdebieten te kunnen opvangen.

Op 15 juli 2013 startte een openbaar onderzoek (60 dagen) rond de afbakening van het gecontroleerd overstromingsgebied Michelbeke. Noch bij de gemeente, noch bij het bekkensecretariaat zijn er bezwaren binnengekomen.

3 Rapportering uit de structuren

3.1 Bekkenbestuur

Volgens het Decreet Integraal Waterbeleid (artikel 27 § 2) heeft het bekkenbestuur tot taak een advies uit te brengen over:

- 5° een advies uit te brengen over de waterbeleidsnota;
- 6° een advies uit te brengen over de in artikel 37, § 1, bedoelde documenten¹;
- 7° een advies uit te brengen aan de overheden die bevoegd zijn voor het vaststellen ervan over:
 - a) ontwerpen van investeringsprogramma's en ontwerpen van technische plannen met een rechtstreekse invloed op de watersystemen;
 - b) ontwerpen van investeringsprogramma's en ontwerpen van technische plannen inzake openbare rioleringen en groot- en kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties;
- 9° een advies uit te brengen over alle andere onderwerpen die worden voorgelegd door de Vlaamse regering.

Het advies heeft hoofdzakelijk tot doel om de uitvoering van het integraal waterbeleid op bekkenniveau te bewaken, om de investeringsprioriteiten te identificeren op basis van de bekkenbeheerplannen en om de afstemming tussen bekkens te garanderen.

Voor 2013 zijn binnen het Bovenscheldebekken de volgende adviezen uitgebracht:

- **Waterbeleidsnota**

Het bekkenbestuur van de Bovenschelde heeft op de vergadering van 14 juni 2013 de waterbeleidsnota geadviseerd.

- **Optimalisatieprogramma**

Het bekkenbestuur van de Bovenschelde heeft op de vergadering van 14 juni 2013 het optimalisatieprogramma 2015-2019 van VMM geadviseerd. Dit advies werd opgemaakt aan de hand van een integrale afweging van een OP-project volgens een door de CIW-goedgekeurde methodologie, aangevuld met lokale terreinkennis van de waterbeheerders. De OP-projectenkorf voor advisering omvatte in het Bovenscheldebekken 12 projecten. Conform de toetsingsmethodiek werd in het advies een rangorde opgesteld waarbij aan VMM geadviseerd wordt om preferentieel de bovenaan gerangschikte projecten te programmeren op het OP.

- 22318: Optimalisatie stelsel Brakel
- 20469: Collector Slijpkotbeek tot Jagerstraat (Brakel)
- 22827: Verbindingsriolering Savooistraat – Louise-Mariestraat afwaarts (Ronse)
- 22354: Optimalisatie stelsel Zwalm
- 21167: Collector Kaphoek – Langestraat (Avelgem)
- 20663: Collector Scheebeek (Avelgem)
- 20664: Aansluiting Otegem (Avelgem)
- 20665: Collector Sint-Arnoldusbeek (Avelgem)

¹ Art. 37 § 1 verwijst naar de documenten mbt Stroomgebiedbeheerplan

- 22434: Aansluiting Bosgat (Schorisse)
- 21942: Collector Zegelsem (Brakel)
- 21942: Collector Brakel – Zegelsem 2de fase – Leierwaarde
- 21943: KWZI Brakel – Zegelsem

Het bekkenbestuur adviseerde om een extra project mee op te nemen in het OP 2015-2019:

- 22909: Sanering Meierij (Brakel – Michelbeke)

- **Technische Plannen van Aquafin**

Gezien de adviesfrequentie van de TP en gezien het bekkenbestuur slechts 2 (tot 3) keer per jaar samenkomt, werd het bekkensecretariaat gemandateerd om de advisering uit te voeren van de technische plannen van Aquafin. Het bekkensecretariaat bereidt deze adviezen voor in overleg met het ambtelijk bekkenoverleg.

Deel III:

- Project 20.310: Verbindingsriolering Savooistraat - Louise-Mariestraat (1ste fase)

Deel IV:

- Project 20978: Collector Brugzavel-Bruggestraat - Kluisbergen
- Project 20981: RWZI Kluisbergen – 2de fase
- Project 22757: Aansluiting Broeke te Oudenaarde

- **Investeringsprogramma's waterbeheerders**

- Provinciebestuur Oost-Vlaanderen:
 - Beerhofbeek – herprofinlering tussen de E17 en de Gaston De Grootelaan
 - Optimaliseren van waterhuishouding in het stroomgebied van de Wallebeek
 - ➔ Deelproject A: renovatie sturing van de klepstuw bufferbekken 't Pluimke
 - ➔ Deelproject B: herprofilering van de Plankbeek afwaarts bufferbekken 't Pluimke
 - ➔ Ruiming wachtbekken Wannegem-Lede
- VMM:
 - Aanleg van een wachtbekken op de Pauwelsbeek opwaarts Maarkeweg te Maarkedal (nog op te starten)
 - Uitbreiding van het wachtbekken op de Nederaalbeek (zijbeek Maarkebeek) te Oudenaarde (gerealiseerd)
 - Dijkwerken ter bescherming van een woonwijk langs de Maarkebeek te Leupegem. (gerealiseerd)

- **Signaalgebieden**

In de loop van 2013 werden 7 signaalgebieden allen gelegen in de regio Brakel uitgewerkt en geadviseerd op het bekkenbestuur van 27 september 2013..

3.2 Bekkenraad

De bekkenraad, onder voorzitterschap van de bekkencoördinator zijn alle maatschappelijke belangengroepen die te maken hebben met waterbeleid, vertegenwoordigd. De voornaamste taak van de bekkenraad is advies uitbrengen over het bekkenbeheerplan, het bekkenvoortgangsrapport en andere waterbeheerplannen.

De bekkenraad van het Bovenscheldebekken vergaderde op 29 april 2013 (samen met het bekken van de Leie, Dender en Gentse Kanalen) met als belangrijkste agendapunt voor het Bovenscheldebekken de advisering van het ontwerp bekkenvoortgangsrapport Bovenscheldebekken 2012 en de advisering van signaalgebieden gelegen in de regio Brakel.

3.3 Ambtelijk bekkenoverleg en permanente kern bekkensecretariaat

Het bekkensecretariaat staat in voor de dagelijkse werking van het bekken. De vaste kern van het bekkensecretariaat van de Bovenschelde bestaat uit de bekkencoördinator, een planningsverantwoordelijke en een RO verantwoordelijke en wordt bijgestaan door het ambtelijk bekkenoverleg. Het ambtelijk bekkenoverleg (ABO) is een vergadering van gemeentelijke, provinciale en gewestelijke ambtenaren die betrokken zijn bij het (integraal) waterbeleid. De vergadering staat onder voorzitterschap van de bekkencoördinator. Het ABO van de Bovenschelde brengt de verschillende waterbeheerders binnen het bekken samen door overlegmomenten en biedt op die manier een forum voor informatie-uitwisseling tussen de verschillende partijen. Informatiedoorstroming is hierbij één van de belangrijkste aandachtspunten. Naast dit informatief luik van de vergadering zorgt het ambtelijk overleg onder meer ook voor de advisering technische plannen en de voorbereiding van documenten voor het bekkenbestuur.

Het ambtelijk bekkenoverleg Bovenscheldebekken ging in 2013 door op 23 april en 12 september. Volgende punten werden behandeld: bekkenvoortgangsrapport 2012, opmaak 2de generatie stroomgebiedbeheerplannen (bekkenspecifieke visie en acties, speerpuntgebieden), advisering 2de waterbeleidsnota, advisering OP 2015-2019, advisering technische plannen Aquafin, advisering IP's waterbeheerders, opvolging aanpak wateroverlast Maarkebeek, RUP Spierebeken,

Verder heeft het bekkensecretariaat adviezen geformuleerd en een faciliterende / mediërende rol opgenomen met betrekking tot een aantal bekkenspecifieke dossiers.

Tenslotte nam de vaste kern van het bekkensecretariaat in 2013 deel aan overlegstructuren die tot doel hebben om de bekkenwerking over de verschillende bekkens heen te coördineren en af te stemmen, meer bepaald het overleg bekkensecretariaten.

3.4 Waterschappen

In 2013 vonden geen samenkomsten van de waterschappen plaats.

4 Opstap naar 2de generatie stroomgebiedbeheerplannen – bekken specifiek deel

Openbaar onderzoek waterbeheerkwesties, tijdschema en werkprogramma

Tussen 19 december 2012 en 18 juni 2013 lagen enkele voorbereidende documenten van de stroomgebiedbeheerplannen in openbaar onderzoek. Ook het bekkenbestuur formuleerde een advies.

- **Het tijdschema en werkprogramma voor de opmaak van de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen**

De CIW onderzocht de opmerkingen en adviezen, verwerkte ze in een overwegingsdocument (CIW 12 oktober 2013) en neemt de opmerkingen en adviezen in aanmerking bij de verdere voorbereiding van de stroomgebiedbeheerplannen.

- **De waterbeheerkwesties geïntegreerd in de tweede waterbeleidsnota (incl. waterbeheerkwesties)**

Op 20 december 2013 keurde de Vlaamse Regering de tweede waterbeleidsnota (incl. waterbeheerkwesties) goed. De definitieve tekst en het overwegingsdocument opgesteld naar aanleiding van het openbaar onderzoek zijn te raadplegen via www.integraalwaterbeleid.be.

Opmaak bekken specifieke delen tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen

In 2013 werd volop verder gegaan met de voorbereiding van de bekken specifieke delen van de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen. Er is gestart met het uitschrijven van de teksten voor de bekken specifieke delen. Voor elk hoofdstuk wordt hiertoe een sjabloon uitgewerkt door een pilootbekken. Dit wordt ook telkens uitgebreid afgetoetst en afgestemd met de overeenstemmende hoofdstukken op stroomgebiedniveau. Daarna volgt het uitwerken van de teksten voor de 11 bekken.

Er is door de bekkenstructuren ook gewerkt aan de opmaak van de actielijsten en de bekken specifieke visies.

- **Maximale actielijsten:** In de eerste jaarhelft werd voor elk bekken een maximale actielijst opgemaakt. Deze lijst geeft een overzicht van alle acties die (op langere termijn) nodig zijn om de goede toestand te behalen voor alle waterlichamen in het bekken. Deze lijst omvat dus ook acties voor de volgende planperiode. Vervolgens werden deze acties geprioriteerd door de bekkenbesturen. Hierna volgde een budgetcontrole door de initiatiefnemers. De actielijsten die op deze manier bekomen werden dienen als input voor de scenario-analyses.
- **Bekken specifieke visie:** de bekken specifieke visie, waarvoor in 2012 de eerste aanzet werd gegeven, werd verder uitgewerkt en besproken binnen de bekkenstructuren.

Aanduiding speerpuntgebieden en aandachtsgebieden

Momenteel zijn er in Vlaanderen nog bijna geen waterlichamen dat de goede toestand bereikt hebben. Omdat het met de beschikbare budgettaire middelen niet mogelijk is om de goede toestand voor alle Vlaamse waterlichamen te behalen tegen 2021, werd er voor geopteerd om, net als bij de vorige generatie stroomgebiedbeheerplannen, te werken met speerpuntgebieden. Dit zijn waterlichamen waar de goede toestand niet ver af is, en waar het, mits gerichte inspanningen, mogelijk wordt geacht om de goede toestand te behalen tegen 2021. Voor het Bovenscheldebekken werden echter geen waterlichamen als speerpuntgebied aangeduid.

Nieuw is dat nu ook aandachtsgebieden werden aangeduid. Aandachtsgebieden zijn waterlichamen waar een significante kwaliteitsverbetering vooropgesteld wordt om na 2021 de goede toestand te halen of gebieden waar een beduidende gebiedsspecifieke dynamiek aanwezig is of voorzien wordt. Voor het Bovenscheldebekken gaat het om de waterlichamen [Zwalm](#) en [Maarkebeek](#).

5 Overzicht relevante beleidsbeslissingen en documenten

Decreet Integraal Waterbeleid gewijzigd

Op 19 juli 2013 **bekrachtigde de Vlaamse Regering de wijzigingen aan het decreet Integraal Waterbeleid**. Het gewijzigde decreet werd op 1 oktober 2013 gepubliceerd in het Staatsblad. Het decreet Integraal Waterbeleid dateert van 2003 en vormt het juridisch kader voor het Vlaamse waterbeleid. Het regelt onder meer de planning, het overleg en de te volgen procedures voor het integraal waterbeleid en het bevat specifieke beleidsinstrumenten zoals [de watertoets](#).

Het gewijzigde decreet vermindert de planlast, optimaliseert het overleg, vereenvoudigt de procedures en bevordert de afstemming met andere regelgeving. De decreetswijziging houdt ook rekening met aanbevelingen uit de resolutie van het Vlaams Parlement over het beheersen van wateroverlast (7 juli 2011) en voert een nieuwe informatieplicht in. Dankzij de informatieplicht zullen kandidaat kopers en huurders duidelijk geïnformeerd worden over de ligging van onroerend goed in overstromingsgevoelig gebied.

Minder planlast

De planningscycli op bekken- en stroomgebiedniveau worden in elkaar geschoven. In plaats van twee stroomgebiedbeheerplannen, 11 bekkenbeheerplannen en een 100-tal deelbekkenbeheerplannen, is er voortaan één stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde en één voor de Maas met 11 bekken specifieke delen. De waterbeheerkwesties, een voorbereidend document voor de stroomgebiedbeheerplannen, wordt geïntegreerd in de waterbeleidsnota van de Vlaamse Regering. Het jaarlijks wateruitvoeringsprogramma vervangt de huidige 11 bekkenvoortgangsrapporten en maakt meer flexibiliteit in de planning en de uitvoering van de stroomgebiedbeheerplannen mogelijk.

Doeltreffender overleg

Om de slagkracht en de coördinerende rol van de bekkenbesturen te verhogen en de betrokkenheid van de lokale waterbeheerders te versterken, wordt het overleg op deelbekkenniveau in het bekkenniveau geïntegreerd. De waterschappen als afzonderlijke overlegstructuren worden afgeschaft. De waterschapsecretariaten worden in de bekkensecretariaten geïntegreerd.

Het bekkenbestuur wordt opgesplitst in een algemene bekkenvergadering en een bekkenbureau. De lokale besturen worden via de algemene bekkenvergadering rechtstreeks in het bekkenbestuur vertegenwoordigd. Het bekkenbureau stuurt het bekkensecretariaat aan, bereidt de documenten voor en organiseert gebiedsgericht en thematisch overleg. De algemene bekkenvergadering volgt het werk van het bekkenbureau op en bekrachtigt het. Beide organen worden voorgezeten door de provinciegouverneur en ondersteund door het bekkensecretariaat.

Informatieplicht over de ligging in overstromingsgevoelig gebied

Een belangrijk nieuw instrument in de aanpak van wateroverlast is de verplichting om kandidaat kopers en huurders te informeren of de grond of woning al dan niet in overstromingsgevoelig gebied ligt. In de overstromingsgevoelige gebieden gelden vaak specifieke bouwverplichtingen of – beperkingen. Dankzij de informatieplicht kan de kandidaat-koper of kandidaat-huurder weloverwogen beslissingen nemen en worden onaangename verrassingen vermeden. De informatieplicht geldt ook voor vastgoed in afgebakende overstromingsgebieden en afgebakende oeverzones en wordt via een waterparagraaf opgenomen in vastgoedaktes.

Vervolgtraject signaalgebieden

In de aanpak tegen wateroverlast keurde de Vlaamse Regering op 29 maart 2013 een **conceptnota signaalgebieden** goed. De conceptnota volgt uit de korte termijnactie signaalgebieden van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Signaalgebieden zijn nog niet ontwikkelde gebieden met een harde bestemming, maar nuttig voor het watersysteem onder andere dankzij het waterbergend vermogen ervan. De signaalgebieden werden aangeduid in de bekkenbeheerplannen.

Via de conceptnota kreeg de CIW de opdracht om per signaalgebied een **voorstel tot verdere aanpak** voor te leggen aan de Vlaamse Regering. Als de ontwikkeling van het signaalgebied een negatief effect heeft op het watersysteem en/of er een hoge kans op overstromingen is, zullen bijkomende maatregelen voorzien worden of zal een nieuwe functionele invulling (eventueel herbestemming) voor het gebied voorgesteld worden. Voor de 68 signaalgebieden die al door de bekkenbesturen getoetst werden, zullen de voorstellen tegen eind 2013 aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden.

Eveneens in uitvoering van de conceptnota signaalgebieden, bereidde de CIW een ontwerp van **omzendbrief** voor. De omzendbrief bevat zowel richtlijnen voor de vergunningverlener en planopmakende overheden die verantwoordelijk zijn voor de toepassing van de watertoets, als richtlijnen voor de waterbeheerders die advies verlenen in het kader van de watertoets. De richtlijnen maken telkens een onderscheid tussen de signaalgebieden waarvoor de Vlaamse Regering al een vervolgtraject heeft goedgekeurd en de signaalgebieden waarvoor dit nog niet het geval is.

Nieuwe gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater goedgekeurd

De Vlaamse Regering heeft op 5 juli 2013 een nieuwe gewestelijke stedenbouwkundige verordening over hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater definitief goedgekeurd.

De nieuwe verordening is een aanzienlijke verstrenging van de huidige regelgeving:

- Elke constructie of verharding groter dan 40m² zal aan de verordening moeten voldoen.
- De meeste constructies zullen over een infiltratievoorziening moeten beschikken.
- Nieuwe gebouwen en woningen groter dan 100m² zullen een hemelwaterput van minimum 5.000 liter moeten voorzien. Dat is aanzienlijk groter dan de 3.000 liter die momenteel als minimum geldt. Voor percelen kleiner dan 250 m² wordt een uitzondering gemaakt en bij beperkte uitbreiding en verbouwing is geen nieuwe put vereist.
- Bij nieuwe verkavelingen zullen collectieve infiltratievoorzieningen verplicht worden.

De beslissing is nog niet van kracht. Ze moet nog gepubliceerd worden in het Belgisch Staatsblad en treedt in werking de eerste dag van de derde maand na publicatie (wellicht eind 2013/begin 2014).

De strengere hemelwaterverordening kadert in de globale CIW-evaluatie overstromingen 2010 (GEOS) en de resolutie wateroverlast van het Vlaams Parlement. Ze werd voorbereid binnen de werkgroep Waterzuivering van de CIW. Een informatiebrochure over de nieuwe verordening is in voorbereiding.

U kunt de tekst van de verordening raadplegen via [de website van Ruimte Vlaanderen](#).

6 Aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden aanbevelingen naar het beleid geformuleerd. De beleidsaanbevelingen welke weergegeven werden onder hoofdstuk 2, worden hier nog eens duidelijk opgelijst.

=> er werden geen aanbevelingen overgemaakt aan het bekkensecretariaat.

Bijlage 1 S.v.z. Optimalisatieprogramma VMM-Aquafin

Actienr	Status	Projectnr	Gemeente	Projectomschrijving	Actuele raming
Actie 50	Indicatief programma	-			
	TP-fase	20086		Riolering Statiestraat	1.145.864
		20306		Aansluiting Bellegem	678.021
		96480		Verbinding Kasteelstraat – Leegzakstraat	942.175
		99500	Spierehelkijn	Collector Spiere – Pont-Bleu	1.069.546
		20095	Zingem	Aansluiting Zingem	1.817.775
		20341	Kooigem	Collector Kooigem	644.695
		20657	Melden	Collector Melden of plaatselijke zuivering	1.491.572
		20748		Collector Passemarebeek – Zwedebeek	1.297.736
		98442		Collector Verrebeek met aansluiting Hoogbos	2.464.821
		20340		Aansluiting Ijzeren bareel	859.364
		21854		PS + PL Ruge	237.062
		20470		Collector Molenbeek – Fase 3 – Ronsestraat	2.399.341
		22085		Collector Noordlaan – Hyndelgemsebaan	1.345.787
		20663		Collector Scheebeek	2.433.747
		20664		Aansluiting Otegem	3.091.477
		21942	Zegelsem	Aansluiting Zegelsem	2.361.620
		20469		Collector Slijpkotbeek tot Jagerstraat	453.320
		20498	Baaigem	Collector Baaigem	919.764
		20637		Collector Stampkotbeek – Munkbosbeek	2.762.665
	20665		Collector Sint-Arnoldusbeek	2.293.801	
	21798		Prio Luxemburgstraat, aansluiting Bernstraat	1.872.086	

			oost en PS + PL Arboretumstraat + aansluiting Leebeeklaan	
	21940		Collector Dries-Te- Latem	1.555.810
	21944		Collector Sint- Kornelis-Horebeke	1.927.960
TP goedgekeurd	21223	Kruishoutem	Collector Lozer	1.917.295
	21994	Huise	Collector Huise	463.895
	20096	Ouwegem	Collector Ouwegem – 1 ^{ste} fase	3.060.975
	20651	Oudenaarde	Collector Ooike	1.586.972
	21938A	Sint-Denijs- Boekel	Collector Sint-Denijs- Boekel, deel Heufkensstraat	1.824.300
	21906		Collector Bosstraat	1.437.532
	20310	Ronse	Verbindingsriolering Savooistraat – Luise- Mariestraat – Opwaarts	1.148.731
	20978		Collector Brugzavel - Bruggestraat	760.071
In uitvoering	20624	Merelbeke	Collector Melsenbeek – fase 2: tot Vurste	1.396.835
	20626	Merelbeke	Gaversesteeweg – Meersstraat (verbinding Melsen)	1.730.333
	95452H		Collector Molenbeek fase 2 (hernomen project)	1.913.835
	22088		PS + PL Ten Houte – Koekamer	1.169.493
	21938B	Sint-Denijs- Boekel	Collector Sint-Denijs- Boekel, deel excl. Heufkensstraat	1.227.570
Uitgevoerd	98443	Semmerzake	Collector Semmerzake fase 2 tot Kriephoek of plaatselijke zuivering	2.029.449
	99483		Aansluiting Kaperij	524.658
	96455		Collector Zoetebeekstraat	280.370
	20094	Asper	Collector Asper – deel 2	2.644.425
	20308		Collector Sint- Martensbeek – fase 1	2.725.818

		20577A	Waarmaarde	Collector Waarmaarde – vervroegd deel met gestweg	61.183
		20577B	Waarmaarde	Collector Waarmaarde – deel buiten gestweg	1.440.283
		21543		Collector Sint- Martensbeek – fase 2 + afkoppeling beek	1.503.293
		21957	Elst	Aansluiting Elst of KWZI Elst	962.785
		21958		Aansluiting Kasteeldreef	1.300.334
		21595	Sint-Maria- Oudenhove	PS Sint-Maria- Oudenhove	509.290
		20578A		Collector Tiegem – Kaster – Waarmaarde	629.351
		20578B		Collector Tiegem – Kaster – Waarmaarde: deel 2 (deel N453)	35.729
		22083		PS + PL Bergstraat	283.004
		21226	Wannegem- Lede	Collector Wannegem- Lede	766.502
Actie 51	Indicatief programma	-			
	TP-fase	21220	Dikkelvenne	RWZI Dikkelvenne – 1 ^{ste} fase	713.126
		21228	Kruishoutem	Optimalisatie Zuivering Kruishoutem	1.435.683
		21274	Zwalm	RWZI Zwalm: RWZI hydraulisch uitbreiden en nutriëntenverwijdering	4.370.936
		21824C	Brakel	Toevoerleiding KWZI Brakel – Michelbeke (vervroegd deel)	52.285
		21943	Brakel	KWZI Brakel – Zegelsem + toevoerleiding dorskern Zegelsem	0
		20275	Nederzwalm	RWZI Nederzwalm	2.237.210
		20945	Kruishoutem	KWZI Kruishoutem – Marolle	801.053
		21937	Gavere	KWZI Gavere – Baaigem	423.167
	TP	21224	Lozer	RWZI Lozer – fase 1	400.000

	goedgekeurd					
		21902	Huise	Sanering KWZI Huise	400.211	
		21939	Zwalm	KWZI Zwalm – Sint-Denijs-Boekel	1.556.600	
	In uitvoering	20311	Oudenhove	KWZI Oudenhove + toevoerleiding	589.300	
		21222	Ouwegem	RWZI Ouwegem	1.310.000	
	Uitgevoerd	99402	Schorisse	RWZI Schorisse – fase 1	582.701	
		21823A	Zottegem	KWZI Zottegem – Sint-Maria-Oudenhove	1.119.778	
		21823B	Zottegem	Toevoerleidingen KWZI Zottegem – Sint-Maria-Oudenhove	921.384	
		21824A	Brakel	KWZI Brakel – Michelbeke	1.707.685	
		21824B	Brakel	Toevoerleiding KWZI Brakel – Michelbeke	795.454	
		21227	Wannegem – Lede	RWZI Wannegem-Lede fase 1	1.074.854	
		22076	Zwalm	KWZI Zwalm – Rozebeke	692.638	
	Actie 57	Indicatief programma				
		TP-fase	21651		Afkoppeling Oliebergbeek	1.219.011
22081				Afkoppeling Bambosstraat – Elenestraat	259.468	
22078				Afkoppeling Zottegemsesteenweg – Huttegemstraat – Rijkestraat	688.320	
TP goedgekeurd		21810B		Afkoppeling Glorieuxlaan	24.610	
In uitvoering		-				
Uitgevoerd		21810A		Afkoppeling Broeckestraat	163.414	
		22003		Afkoppeling Tivolistraat	1.832.009	
		22004		Afkoppeling Sportdreef – Vluchtenboer – Halsberg	582.376	
		22000		Afkoppeling bronnen Vinkendreef	578.425	

